

ק"פ 46464/07/12 - צבי רוס נגד אריה כץ

בית משפט השלום בכפר סבא

ק"פ 46464-07-12 רוס נ' כץ
לפני כב' השופט מיכאל קרשן

בעניין: צבי רוס
נגד
אריה כץ
הקובל
הנאשם

נוכחים:

הקובל בעצמו וב"כ עו"ד ליאור לב
הנאשם בעצמו וב"כ עו"ד ליאור אשכנזי

הכרעת דין

כמצוות המחוקק אני מודיע כי החלטתי לזכות את הנאשם מביצוע העבירות אשר יוחסו לו בכתב הקובלנה.

רקע

1. הקובל, צבי רוס, הגיש נגד הנאשם קובלנה פלילית. בהתאם להוראת בית המשפט הגיש הקובל, ביום 9.9.2013, כתב קובלנה מתוקן (להלן - "הקובלנה").

הקובלנה מייחסת לנאשם ביצוע שתי עבירות: לשון הרע, לפי סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן - "חוק איסור לשון הרע") ופגיעה בפרטיות, לפי סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן - "חוק הגנת הפרטיות").

2. לפי הנטען בקובלנה, הנאשם הוא אביה של הילה רוס (להלן - "גב' רוס"), זוגתו לשעבר של הקובל. הקובל וגב' רוס מצויים בהליך פרידה לאחר 17 שנות זוגיות. במסגרת הליך הפרידה, פעלו גב' רוס ומשפחתה המורחבת ובראשה הנאשם להשמיץ את הקובל בכל דרך אפשרית.

הנאשם, כך נטען, שלח מכתבים לפסיכיאטרית המחוזית מחוז מרכז ולמנהלת מחלקת הרווחה ביישובו של הקובל. במכתבים הופיעו אמירות שונות נגד הקובל, ובהן: דרישה לבצע בקובל בדיקה פסיכיאטרית כפויה, בקשה לאשפוזו, טענות נגד כושר השיפוט של הקובל, טענות כי הקובל מסכן נפשית וכנראה גם פיזית את ילדיו, ועוד.

עוד נטען בקובלנה כי הנאשם צירף למכתביו מסמך "קורות חיים" שרשם הקובל לצורך ייעודי ועבור משטרת ישראל בלבד, ולא לפרסום, ובו ציין כי בנעוריו היה "קרוב עד להתדרדרות פלילית", וכן שבעת שירותו הצבאי הורשע בעבירה הכרוכה ברכוש גנוב.

3. כבר עתה ראיתי לנכון לציין כי הקובל הגיש נגד הנאשם תובענה אזרחית הנוגעת לאותה מסכת עובדתית ולמעשה זהה בניסוחה ובעילותיה. חרף המלצות בית המשפט (הן בדיון לפני כב' השופטת מרשק מרום ביום 16.6.2013, הן בדיון לפניי ביום 18.12.2013) סירב הקובל לוותר על ניהול הליך פלילי נגד הנאשם.

4. בדיון ביום 26.12.2013 התקשרו הצדדים בהסכמה דיונית, לפיה יכריע בית המשפט בקובלנה על יסוד החומר הכתוב אשר צורף לה בלבד, מבלי שיישמעו עדים. קיבלתי אפוא את כל המסמכים שצורפו לקובלנה כמוצגים מטעם הקובל, והצדדים סיכמו על-פה בישיבה נדחית.

הראיות

5. ואלה המוצגים מטעם הקובל הממציים את הראיות שהוגשו בהליך זה:

מוצג א'1 - דוא"ל שכתב הנאשם למנהלת מחלקת הרווחה ביישוב צור יגאל ביום 18.4.2012

זוהו תוכן הדוא"ל: "גב' רונית דרטלר בהכירך את המצב הקשה אבקשך להעביר מכתבי זה לפסיכיאטר המחוזי וזאת בטרם המצב מדרדר. נכדים המרימים טלפון לסבא שלהם ואומרים 'סבא אני שונא אותך' ומיד סוגרים זה בטוח לא בא מהם. אנא אשרי לי שמכתב זה הועבר לפסיכיאטר המחוזי ואם לא נא נימוקיך לאי העברתם. כפי שצינתי בגוף המכתב הוא נשלח בניגוד לדעתה של הילה." גב' דרטלר השיבה לנאשם כי הנושא בטיפול הצוות המקצועי על פי הנחיות ונוהלי העבודה של משרד הרווחה.

מוצג א'2 - מכתב שכתב הנאשם לגב' דרטלר ביום 22.4.2012

זוהו תוכן המכתב: "אני סבא של עופרי, שני ואיתי פונה אלייך בשנית (בפעם הראשונה 26.2.12) מאחר ופנייתי לא נענתה. בינתיים המצב הולך ומחמיר ותהליכי הדיון המשפטי יימשכו כנראה כמה שנים. כפי שנראה היום בעין של הדיוט כושר השיפוט שלו נפגם לחלוטין, הוא מסכן נפשית את ילדיו וכן את כל הסובבים אותו, וכנראה לא רחוק היום שהוא יסכן אותם גם פיזית. אני לא מודאג לגבי המבוגרים בהתעללות הנפשית שלבטח יתרוממו לאחר שוך הסערה, אבל אני מודאג מאד לגבי הילדים חסרי הגזע (כך במקור - מ' ק') שהם יכולים להישבר ולא להתרומם בשנית. שואל אני פוחד מהתשובה מה יקרה שהאלימות המילולית תהפוך לאלימות פיזית. צביקה סרב בעבר להיבדק ע"י פסיכיאטר

ועדיין עומד בסירובו וגם מכוון את ילדיו לא לשתף פעולה עם פסיכולוג שנקבע ללוותם בתהליך הקשה. אני מבקש ממך (ללא ידיעת הילה ובניגוד לדעתה) להפעיל סמכותך ולהעביר את הטיפול לפסיכיאטר המחוזי עפ"י סעיף 6 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991. אני חרד לרגע שאומר אני צדקתי."

מוצג א'3 - מכתב שכתב הנאשם לפסיכיאטרית המחוזית ביום 22.4.2012

במכתב זה הנאשם דיווח על התנהגות מוזרה מצדו של הקובל, שהלכה והחריפה לאחר שגב' רוס עזבה את הבית בשל כך שהתעלל בה נפשית. הנאשם טען כי בעין של הדיוט, ועל רקע עברו של הקובל בבית כנער ובצבא, כושר השיפוט שלו נפגם לחלוטין ואינו מבחין בין טוב לרע, הוא מסכן את ילדיו ונוטע בהם פחדים וכן שוטף את מוחם, ולא רחוק היום שיסכן אותם פיזית. הנאשם חזר על דברים שכתב במוצג א'2 וביקש מהפסיכיאטרית להפעיל את סמכותה לפי סעיף 6 לחוק טיפול בחולי נפש ולהורות על עריכת בדיקה פסיכיאטרית לנאשם. במוצג א'4 השיבה הפסיכיאטרית המחוזית לנאשם כי אין לה סמכות להורות על בדיקה פסיכיאטרית מבלי שיתקיים חשד למצב פסיכוטי בכפוף לחוות דעת של גורם טיפולי. לפיכך העבירה את פנייתו לגב' דרטלר (מוצג ב').

מוצג ג'1 - מכתב נוסף שכתב הנאשם לפסיכיאטרית המחוזית ביום 9.5.2012

במכתב זה הודיע הנאשם לפסיכיאטרית המחוזית שאינו מקבל את פרשנות להוראות חוק טיפול בחולי נפש, טען כי הקובל עונה על התנאים המצדיקים הוראת בדיקה, הסביר כי לשכת הרווחה ביישוב אינה מסוגלת לטפל בבעיה, וביקש אותה לשקול שנית את עמדתה, טרם יהיה מאוחר מדי. במוצג ג'2, מכתב תשובה של הפסיכיאטרית לנאשם, חזרה הפסיכיאטרית המחוזית על עמדתה ובקשה מהנאשם לפרט את התסמינים הפסיכוטיים או ההפרעה בשיפוט, הגורמים למסוכנות.

מוצג ד' - קורות החיים שרשם הקובל בשנת 2003 לצורך גיוס למשטרה

בקורות החיים של הקובל, אשר אין חולק כי צורפו למכתב מוצג א'3, רשם הקובל, בין היתר, כי בתהליך החזרה בשאלה שעבר היה חשוף להשפעה לא טובה והיה קרוב להתדרדרות פלילית. עוד ציין שם כי בתחילת שירותו הצבאי "לקח על עצמו" תיק באופן שגרר רישום פלילי בנוגע לרכוש גנוב.

מוצגים ה'1 וה'2 עניינם פניה של עורך דינו של הנאשם למחלקת הרווחה בקשר עם מכתבי הנאשם.

דין והכרעה

6. אקדים לדיון הפרטני בהתקיימות העבירות שיוחסו לנאשם את ההערה הבאה: כיוון שלא העידו לפני עדים כלשהם לא אוכל להכריע בהליך זה בשאלות מהימנות. התשתית העובדתית בתיק זה תיקבע על יסוד הראיות שהוגשו, וככל שיהיה בראיות חסר כזה או אחר, יפעל הספק לטובת הנאשם כמתחייב מן העובדה שעסקינן בהליך עמוד 3

פלילי.

א. לשון הרע

7. סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע קובע עבירה פלילית של **פרסום לשון הרע בכוונה לפגוע, לשני בני אדם או יותר זולת הנפגע.**

8. הנאשם אינו חולק על כך ששלח את המכתבים שצורפו לכתב הקובלנה, ועל כן אינני רואה קושי בקביעה כי במקרה זה התקיים יסוד ה"פרסום" (כמתחייב מהגדרת המונח בסעיף 2(ב)(2) לחוק איסור לשון הרע).

9. הנאשם סבור כי לא היה במכתבים שכתב לפסיכיאטרית המחוזית ולמנהלת שירותי הרווחה משום לשון הרע. טענה זו יש לדחות. כידוע, המבחן בדבר קיומו של לשון הרע הוא מבחן אובייקטיבי, היינו מה השפעתם או זיקתם של דברי הפרסום להערכה לה זוכה הפרט התובע בעיני הבריות [ע"א 723/74 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא(2) 281, 293 (1977)]. ברי כי מכתבי הנאשם הצביעו על קיומה של הפרעה נפשית של הקובל, העלו תהיה באשר לשפיותו, ואף ביקשו לזמנו לבדיקה פסיכיאטרית שסופה יכול להיות אשפוז אזורי. לפיכך יש בפרסומי הנאשם משום הוצאת לשון הרע.

10. כיוון שהנאשם שלח את מכתביו לפסיכיאטרית המחוזית ולמנהלת שירותי הרווחה ביישוב צור יגאל, ואף ביקש במפורש שהמכתבים יועברו מגורם אחד למשנהו, הוכיח הקובל כי הפרסום נועד "לשני בני אדם או יותר זולת הנפגע".

11. הקובל לא הוכיח, עם זה, כי בפרסום המכתבים היה לנאשם היסוד הנפשי הנדרש לצורך הרשעה בעבירה של לשון הרע לפי סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע.

העבירה הפלילית של איסור לשון הרע, המעוגנת בסעיף 6 לחוק איסור לשון הרע, היא עבירת התנהגות, שהיסוד הנפשי שלה הוא מחשבה פלילית ביחס להתנהגות (הפרסום) והנסיבות, ומטרה להשיג יעד - "כוונה לפגוע" [רע"פ 9818/01 ביטון נ' סולטן, פ"ד נט(6) 554, 571 (31.3.2005); להלן - "הלכת ביטון"]. בהלכת ביטון אושרה ההלכה שנקבעה בפרשת **בורוכוב** (ע"פ 677/83 **בורוכוב נ' יפת**, פ"ד לט(3) 205), לפיה אין להחיל את כלל הצפייות על עבירת לשון הרע. מכאן, שבהליך פלילי לפי סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע, על הגורם המאשים להוכיח כי מטרתו של הנאשם בפרסום הייתה לפגוע במושא הפרסום.

כיוון שבהליך זה לא העידו עדים כלשהם, ניתן היה להוכיח כוונה לפגוע מתוכן המכתבים והודעת הדוא"ל בלבד. אלא, שתוכן המכתבים, כשהוא לעצמו, מקים את ההנחה כי מטרת הנאשם הייתה אחרת: להתריע לפני הרשויות על חששו כי הנאשם עלול לפגוע (נפשית ואולי גם פיזית) בנכדיו של הנאשם. בוודאי שלא ניתן, באמצעות המכתבים בלבד, להוכיח ברמת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי, כי מטרת הנאשם בפרסום הייתה לפגוע בקובל. אמנם, כטענת הקובל,

הימנעות הנאשם מעדות עשויה לחזק את ראיות התביעה, אלא שאין מחדל זה יכול לרפא את החסר המהותי בראיות התביעה בכל הקשור ליסוד הנפשי, ואין בו כדי להביא להרשעת הנאשם במעשה שלא הוכח.

12. **משכשל הקובל בהוכחת היסוד הנפשי הנדרש בעבירה לפי סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע, אין לי אלא לזכות את הנאשם מביצוע עבירה זו.**

13. נוכח המסקנה אליה הגעתי בפסקה 12 לעיל, לא אערך דיון מפורט בתחולת ההגנות העומדות לנאשם לפי חוק איסור לשון הרע.

אציין רק כי, לטעמי, עומדת לנאשם הגנת סעיף 15(8) לחוק זה, שהרי פנה בתלונה לשתי רשויות המוסמכות לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בעניין המשמש נושא התלונה (בניגוד לסברת ב"כ הקובל, רשויות הרווחה בהחלט מוסמכות לחקור בעניין שהובא במסגרת המכתבים, וראיה לכך ניתן למצוא בעובדה שהפסיכיאטרית המחוזית בכבודה ובעצמה מצאה לנכון לערב אותן בדבר), וגם אם המידע שמסר לרשויות אלה לא הוכח כנכון - אין בכך כדי לשלול את תוקף ההגנה, כל עוד פעל בתום לב, במובן זה שהאמין באמיתות הפרסום [ע"א 788/79 אברהם ריימר נ' עיזבון המנוח ברקו רייבר, פ"ד לו(2) 141, 149 (1981)]. הקובל לא הוכיח כי הנאשם לא האמין באמיתות הדברים הרשומים במכתביו.

נראה כי לנאשם עומדת גם הגנת סעיף 15(3) לחוק איסור לשון הרע - פרסום שנעשה לשם הגנה על עניין אישי כשר של הנאשם.

ב. הגנת הפרטיות

14. בכתב הקובלנה ייחס הקובל לנאשם ביצוע עבירה של פגיעה בפרטיות, לפי סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, בשל כך שצירף למכתבו מוצג א'3 העתק קורות חיים של הקובל, שכללו אמירה כי בנעוריו "היה קרוב להתדרדרות פלילית", וכן התייחסות לכך שהורשע בעבירה. ב"כ הקובל לא התייחס בסיכומיו לעבירה זו, אך בנסיבות העניין החלטתי לא לראות בכך משום נטישת הטענה, ועל כן אנמק מדוע החלטתי לזכות את הנאשם גם מביצוע עבירה זו.

15. לטענת הקובל, הנאשם צירף את קורות החיים שלו, הכוללים מידע רגיש ופרטי, שלא ברשות, למכתבו לרשויות הרווחה.

16. מתוכן הדברים הוכח כי קורות החיים אכן כוללים גם מידע פרטי - כזה שהקובל ודאי לא היה מעוניין שיועבר לרשויות הרווחה ולפסיכיאטר המחוזי. משכך, ניתן לומר כי הנאשם פגע בפרטיותו של הקובל בכך שמסר ידיעה על ענייניו הפרטיים, שלא למטרה שלשמה נמסרה (סעיף 2(9) לחוק הגנת הפרטיות), או לכל הפחות הטריד את הקובל "הטרדה אחרת" (סעיף 2(1) לחוק הגנת הפרטיות). איני מקבל את טענת הנאשם כי קורות החיים נועדו

למסירה לכל דורש, רק משום הכותרת המתנוססת בראשם ("לכל המעוניין"). ברור כי קורות החיים נועדו להימסר למשטרת ישראל, או לכל היותר לגורם שהקובל היה מעוניין להיות מועסק על ידו, ולא לגורמים אחרים. ברור גם כי מסמך קורות חיים כולל פרטים רגישים ואין מעבירים אותו שלא בהסכמת הכותב.

17. אלא, שמתוכן הדברים ספק רב אם ניתן להוכיח כי הנאשם היה מודע לכל רכיבי העבירה בה הואשם על ידי הקובל.

18. כך או אחרת, לנאשם עומדת הגנה לפי סעיף 15(8) לחוק איסור לשון הרע, ומכאן שגם הגנה לפי סעיף 18(2)(ו) לחוק הגנת הפרטיות.

19. לנאשם עומדת גם הגנה לפי סעיף 6 לחוק הגנת הפרטיות, שכן אני מקבל את טענת הנאשם כי, בנסיבות העניין, הפגיעה בפרטיותו של הנאשם היא בגדר "מעשה של מה בכך". זאת בשל שילוב העובדה כי הפגיעה הספציפית בפרטיות הייתה קלת ערך יחד עם העובדה שהמסמך נשלח למנהלת מחלקת הרווחה החשופה ממילא, במסגרת עבודתה, לעניינים הנוגעים לצנעת הפרט של הנאשם, כאלה שעל פי טיבם פוגעים פי כמה וכמה בפרטיותו.

20. אשר על כן, אני מזכה את הנאשם גם מביצוע עבירה של פגיעה בפרטיות.

סיכום

21. הנאשם מזוכה מביצוע שתי העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

22. הקובל התעקש לנהל הליך זה לצד ההליך האזרחי המקביל (תמ"ש 43664-05-12). גם אם לא אקבל את טענת הנאשם כי המישור האזרחי הוא דרך המלך לקבלת סעד במקרה של לשון הרע, אין כל ספק שניהול שני הליכים במקביל נגד הנאשם הסב לו נזק. משהשתכנעתי כי לא היה מקום להגשת הקובלנה וברור כי ניהולה הסב לנאשם הפסד ממון, אני מחייב את הקובל בהוצאות הנאשם בגובה 3,000 ₪.

ניתנה היום, ג' טבת תשע"ה, 25 דצמבר 2014, במעמד הנוכחים.